

СЕКЦІЯ №4

УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

МІЖНАРОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

*Шмалей Світлана Вікторівна
Федоров Геннадій Вікторович.
м. Київ*

Вступ. Активне формування системи цивільної оборони у зарубіжних країнах розпочато відповідно до Женевських конвенцій (1949р.). У зарубіжних країнах цивільна оборона спрямована на стратегічне забезпечення життєдіяльності держав, захист населення та економіки країн під час виникнення надзвичайних ситуацій проведення рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт у осередках ураження .

Функціонування систем цивільного захисту у зарубіжних країнах відображено в роботах Н. Григоренка, Я. Радиша, О. Труша, В. Федоренка та інші. В той же час досягнення міжнародного досвіду в неповному обсязі відомі та запроваджуються в Україні, хоча організація системи цивільного захисту вимагає залучення таких доробок.

Виклад основного матеріалу. Загальним принципом розбудови системи цивільного захисту за кордоном визнано територіально-виробничий принцип, відповідно до якого створені: органи управління; системи зв'язку, оповіщення, радіаційної розвідки; плани евакуації, захисні споруди, запаси продовольчих товарів, сировини та матеріальних цінностей. Система цивільної оборони включає організацію підготовки персоналу та населення.

Головною установою у сфері цивільного захисту США є Федеральне агентство по управлінню в умовах надзвичайних ситуацій, яке виконує наступні функції: виживання в ядерній війні; евакуація населення із районів надзвичайних ситуацій; захист систем зв'язку і оповіщення; функціонування регіональних органів цивільного захисту; стратегічні запаси на випадок надзвичайних ситуацій; координування і навчання поліцейських і пожежників для протидії терористичним актам; навчання населення; залучення підприємств до заходів цивільного захисту . В рятувальні формування США резервісти залучаються добровільно . У кожному штаті США є консультативна Рада з питань цивільного захисту, а начальник FEMA є головою комісії з надзвичайних ситуацій. Особливістю рятувальної служби є використання загального телефонного номеру «служба 911», яка надає послуги у сфері цивільного захисту. Першою країною, яка використала універсальний номер для аварійних ситуацій, була Великобританія. Однотипні служби діють у Бельгії, Данії, Канаді, Швеції, Японії, Австралії. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій забезпечується Національною гвардією та Громадськими формуваннями.

Без сумніву, аналогічні служби захисту населення діють у більшості країн, які характеризуються деякими особливостями структури та підпорядкування.

Одним із найважливіших питань організації цивільного захисту у зарубіжних країнах є взаємодія органів цивільного захисту і збройних сил. Значний досвід мають приватні рятувальні служби, підрозділи яких розміщуються на території однієї держави, а діють на території декількох держав (наприклад, Датський рятувальний корпус «Фальк»). В Німеччині, Франції, Швеції, Швейцарії, США створені спеціальні рятувальні організації і формування, орієнтовані на дії за кордоном. Послідовно розвиваються двосторонні зв'язки та співпраця з надання допомоги під час виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі у проведенні аварійно-рятувальних робіт, розміщенні та життєзабезпеченні постраждалих. Велика увага приділяється підготовці рятувальних служб у спеціальних навчальних закладах.

Висновок. Отже, спираючись на досвід розвинених зарубіжних країн у сфері цивільного захисту, доцільно адаптувати ефективні заходи в українських реаліях.

Перелік використаної літератури:

1. Васійчук В. О., Гончарук В. С., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010. – 384 с.
2. Радиш Я. Ф., Досвід взаємодії міжнародних цивільно-військових сил при ліквідації наслідків

- надзвичайних ситуацій / Я. Ф. Радиш, Ф. В. Терентьева // Держава та регіони. – 2009. №. – С. 157 – 160.
3. Труш О. О. Досвід побудови та функціонування систем цивільного захисту країн – членів Європейського Союзу Західної Європи / О. О. Труш // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – Вип.4(27). – С. 441–447.
4. Федоренко В. Н. Гражданская оборона зарубежных государств. Международная организация гражданской обороны / В. Н. Федоренко // Оперативное управление мероприятиями РСЧС: сб. лекц. Для руководящего состава МЧС России. Кн.2.-Изд. 2-е, доп. И перераб. / под общ. Ред. В. Ф. Мищенко. – М.: КУНА, 2003. – 405с.

ЕРГОНОМІЧНИЙ ПІДХІД У ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

*Лаврентьєва Олена Олександрівна
м. Кривий Ріг*

Однією із суттєвих проблем вищої професійної школи є ефективна й результативна організація навчальної роботи студентів без зайвого їх перевантаження, що особливо гостро виокремилася в зв'язку з інтенсифікацією навчального процесу, запровадженням нової техніки й технологій, підвищенням питомої ваги самостійної роботи. Причинами некомфортного та, в ряді випадків, стресогенного стану студентів є несприятливі фактори оточуючого середовища, підвищення ритму життя, неадекватні вимоги до рівня навчальної діяльності, а також не досить гарний стан здоров'я студентства загалом. Викладач може корегувати лише окремі з цих факторів, насамперед ті, які пов'язані зі створенням комфортного освітнього середовища, що забезпечує стабільний визначений рівень працездатності студента протягом заданого часу, передбачає профілактику його стомлення й перевтоми, зберігає здоров'я й отже базується на положеннях сучасної ергономіки.

Міжнародна асоціація ергономіки визначає цю наукову дисципліну як сферу суспільної діяльності із застосування теорії, принципів, даних і методів для забезпечення благополуччя людини й оптимізації загальної продуктивності системи [1].

Ергономіка належить до тієї ж групи наукових дисциплін, що й психологія праці, психологія управління та інженерна психологія, оскільки базується на визначених закономірностях психічних і фізіологічних процесів, які лежать в основі певних видів трудової діяльності. Проте, принципово відрізняється від них, передусім, предметом свого вивчення, оскільки цікавиться способами взаємодії людини зі знаряддям і предметами праці в системі «людина – техніка – середовище», досліджує положення та роль людини в ній. Метою ергономіки, відзначає С. Скидан, є вивчення можливостей і особливостей людини в процесі трудової діяльності в певному робочому середовищі, шляхи створення таких умов, які сприяють продуктивній, надійній, безпечній для здоров'я праці й разом із тим всебічному розвитку особистості, що співвідноситься з цілями охорони та гігієни праці [2].

Установлено, що ергономічний підхід як провідний критерій оптимальної організації діяльності людини визначає функціональний комфорт – стан, при якому досягається відповідність засобів і умов праці функціональним можливостям працівника. Функціональний комфорт обумовлює тривалу працездатність і високу ефективність навчання без шкоди для здоров'я студентів. Це, зі свого боку, сприяє розвитку позитивного ставлення до навчальної роботи, меншій стомлюваності, оскільки при адекватному рівні мобілізації психофізіологічних функцій і забезпеченні комфортних умов діяльності, студенти й педагоги випробовують внутрішнє задоволення.

Постановка та організація виконання лабораторних робіт при вивченні загальнотехнічних дисциплін на технолого-педагогічних факультетах потребує врахування ергономічних вимог і створення функціонального комфорту викладачів і студентів.

Виходимо з того, що з ергономічної точки зору, розумова й фізична напруженість є не лише нормальним функціональним станом особи, зайнятої цілеспрямованою діяльністю, але й головною умовою її ефективного виконання. У навчанні без напруження неможливо досягти повноцінного засвоєння знань, сформувати вміння та навички. Проте, важливо встановити міру розумового напруження, що не викликає функціонального дискомфорту. Недостатне навантаження через автоматичне виконання одноманітних дій і операцій або перевантаження через швидкий темп пред'явлення інформації чи перевищений її обсяг різко знижують